

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhal po žalovaném jednak nároku na přiměřené zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč a jednak náhrady škody ve výši 125.840,- Kč v důsledku nezákonně vedeného trestního řízení proti jeho osobě. Žalobce ve svých tvrzeních uvedl, že usnesením o zahájení trestního stíhání Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, Služba kriminální policie a vyšetřování, Odbor hospodářské kriminality, 2. oddělení ze dne 4.2.2013, bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu z krácení daně, poplatků a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku. Proti tomuto usnesení podal žalobce prostřednictvím svého obhájce stížnost ze dne 8.2.2013. Po provedeném hlavním líčení bylo ve věci rozhodnuto rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8.10.2014, sp. zn. [REDAKCE] tak, že žalobce byl obžaloby zproštěn, neboť nebylo prokázáno, že trestný čin spáchal žalobce. Rozsudek nabyl právní moci dne 30.10.2014. U nároku na náhradu škody v celkové výši 125.840,- Kč představující náklady spojené s jeho obhajobou, jež musel žalobce v souvislosti s jeho trestním stíháním vynaložit, uvedl, že pro zastupování v trestním řízení si zvolil obhájce [REDAKCE] který ve věci vykonal v souvislosti s trestním řízením žalobce úkony právní služby specifikované na č. listu 3 až 4, tedy celkem 40 úkonů právní služby, včetně přínáležejícího režijního paušálu, v celkové výši 104.000,- Kč a s daní z přidané hodnoty pak v celkové výši 125.840,- Kč. Tyto náklady na právní zastoupení pak žalobce svému právnímu zástupci uhradil. Pokud jde o přiměřené zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč za nezákonně vedené trestní stíhání, žalobce uvedl, že byl stíhán pro trestný čin krácení daně, poplatku a povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 trestního zákona, kdy se jednalo o podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu, který je podle kategorizace trestných činů zařazován do nejvyšší kategorie závažné trestné činnosti. Žalobci hrozilo udělení trestu odnětí svobody v délce až 10 let. Trestní stíhání s ohledem na věk žalobce, kterému bylo v době jeho zahájení [REDAKCE] let, pro něj bylo v tomto směru velmi traumatizující, neboť průměrná doba dožití mužů dle statistik vyhotovených Českým statistickým úřadem se pohybuje v rozmezí 72 až 76 let, přičemž celorepublikový průměrný věk dožití mužů je 74 let. V případě žalobce tak hrozilo, že pokud bude žalobce pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody, strávil by s největší pravděpodobností zbytek svého života ve vězení. Tento fakt významným způsobem ovlivnil psychiku nejen žalobce, ale celé jeho rodiny. Celková doba trestního stíhání byla 20 měsíců a v této době se žalobce nemohl plně věnovat své rodině. Žalobce měl nezletilého syna ve věku 8 let a namísto toho, aby se mu věnoval a plnil své manželské a rodičovské povinnosti, musel se účastnit výslechu a dalších úkonů v trestním řízení. Trestní stíhání tedy podstatným způsobem zasáhlo do rodinného života, neboť jednak žalobce tak i celá jeho rodina byla po celou dobu trestního stíhání vystavena silnému nervovému vypětí, což bylo velmi traumatizující. Trestní stíhání mělo vliv na jeho psychiku, kdy musel vyhledat odbornou pomoc. Současně s trestním stíháním došlo k nevratnému snížení jeho vážnosti, důstojnosti a postavení ve společnosti. Žalobce také zdůraznil okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo a k důvodu, pro který byl žalobce zproštěn obžaloby, neboť trestní stíhání proti žalobci bylo založeno pouze na tvrzení, že žalobce jako [REDAKCE] Avšak jak bylo od počátku trestního stíhání tvrzeno a následně prokázáno při předběžném projednání obžaloby a v hlavním líčení, nebyl žalobce k takovému úkonu ze své funkce podle právních předpisů účinných v té době nejen povinen, ale ani oprávněn. Jednání popsané

v obžalobě tak nebylo a ani se nemohlo stát trestným činem. V tomto směru žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.8.2012, sp. zn. 30 Cdo 2256/2012, z něhož vyplývá, že hledisko způsobené nemajetkové újmy je zpravidla nejintenzivnější naplněno tehdy, jestliže je vydán zprošťující rozsudek pro důvody uvedené v § 226 písm. a) a b) trestního řádu (nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán, nebo že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem), což byl právě případ žalobce.

Žalovaný nespороval, že se žalobce se svým nárokem na náhradu škody ve výši 125.840,- Kč a náhradu nemajetkové újmy ve výši 500.000,- Kč, tedy v celkové výši 625.840,- Kč, obrátil dne 19.2.2015 na žalovaného, kdy žalovaný po projednání jeho žádosti shledal, že došlo k naplnění odpovědnostního titulu podle odškodňovacího zákona ve smyslu vydání rozhodnutí, jež bylo pro nezákonnost zrušeno a z tohoto důvodu mu přiznal na nákladech právního zastoupení částku ve výši 113.619,- Kč a na nemajetkové újmě, která má v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání vznikla, pak částku ve výši 25.000,- Kč. Současně se žalovaný žalobci za nezákonně vedené trestní stíhání omluvil. Celkem tedy žalovaný žalobci uhradil částku ve výši 138.619,- Kč. Pokud jde o žalobcem účtované jednotlivé úkony, žalovaný po nahlédnutí do trestního spisu shledal, že tyto byly co do druhu, délky a použité sazby odměny v souladu s jeho obsahem, s výjimkou stížnosti do usnesení o zahájení trestního stíhání dne 18.2.2013, kdy tento úkon žalovaný hodnotil jako půl úkon ve smyslu usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25.1.2007, sp. zn. 3 To 161/2006, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek a tento úkon právní služby tedy žalobci přiznal ve výši půl úkonu. Stejně i postupoval při úkonu - účasti právního zástupce při výslechu svědka ze dne 23.5.2013, který se nedostavil. Tento také žalobci přiznal a proplatil jako půl úkon právní služby podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu. Ohledně prostudování spisu ze dne 18.7.2013, žalovaný shledal, že tohoto data se prostudování spisu konalo, neboť žalobce (v té době obviněný) sdělil, že neobdržel vyrozumění o možnosti prostudovat spis, nicméně později se ukázalo, že vyrozumění obdržel. Tudíž opětovné prostudování spisu bylo způsobeno samotným obviněným a bylo by tak v daném případě přiznáno duplicitně. Pokud jde o porady s klientem konané dne 18.2.2013 a 7.10.2014, k těmto úkonům právní služby žalovaný podotkl, že podle ústavně konformního výkladu Ústavního soudu ČR (rozhodnutí I. ÚS 3208/08, II. ÚS 3211/08, II. ÚS 782/07 a I. ÚS 826/09) je u tzv. dalších porad přesahujících 1 hodinu třeba poměřovat celkový počet, frekvenci a časovou posloupnost jednotlivých porad s rozsahem a složitostí projednávané věci a počtem a charakterem úkonů, které byly prováděny, jakož i obsahem složitostí, rozsahem a kvalitou úkonů obhájce, které bezprostředně s těmito poradami souvisely. Jinak řečeno, porady musí být východiskem nějakého následujícího úkonu obhájce. Pokud tomu tak není, jedná se o poradu, která je nadbytečná, což žalovaný shledal u shora uvedených porad. K nároku na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu žalovaný uvedl, že konstatoval vydání nezákonného rozhodnutí a vyslovil žalobci omluvu a přiznal mu zadostiučinění ve výši 25.000,- Kč. Toto zadostiučinění považuje za dostatečné, neboť trestní stíhání trvalo 20 měsíců, věc nebyla medializovaná a žalobce nebyl omezen na osobní svobodě.

Mezi účastníky řízení nebyla sporná skutečnost, že proti žalobci bylo usnesením Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, Služba

kriminální policie a vyšetřování, Odbor hospodářské kriminality, 2. oddělení ze dne 4.2.2013, č.j. [REDAKCE] zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu z krácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 trestního zákoníku. Proti tomuto usnesení podal žalobce prostřednictvím svého právního zástupce Mgr. Tomáše Kaplana stížnost ze dne 8.2.2013, kdy tento jej zastupoval v rámci celého trestního řízení. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8.10.2014, sp. zn. [REDAKCE] byl žalobce zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) trestního řádu. Žalobce se se svým nárokem na náhradu škody a nemajetkové újmy v celkové výši 625.840,- Kč obrátil dne 19.2.2015 na žalovaného, kdy žalovaný po projednání tohoto nároku shledal, že v řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu odškodňovacího zákona a v souvislosti s tímto hradil žalobci na jím požadované náhradě škody v podobě vynaložených nákladů na právní zastoupení částku ve výši 113.619,- Kč a na nemajetkové újmě, která mu měla být způsobena v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání pak žalovaný poskytl žalobci omluvu a přiměřené zadostiučinění ve výši 25.000,- Kč, dne 19.2.2015. Tyto skutkové okolnosti, jež byly mezi účastníky řízení shodné a žádná ze stran je nespороvala, vzal soud za svá skutková zjištění ve smyslu ust. § 120 odst. 3 o.s.ř.

K nároku na náhradu škody soud provedl dokazování spisem Městského soudu v Praze, sp. zn. [REDAKCE], konkrétně protokolem o výslechu svědka ze dne 23.5.2013, vyzněním o možnosti prostudovat trestní spis ze dne 18.6.2013 (č. listu 1713, 1714 trestního spisu), záznamem o prostudování spisu ze dne 10.7.2013 (č. listu 1716 trestního spisu), úředním záznamem ze dne 18.7.2013 (č. listu 1717 trestního spisu), vyzněním o možnosti prostudovat trestní spis ze dne 10.7.2013 (č. listu 1718 trestního spisu), záznamem o prostudování spisu ze dne 18.7.2013 (č. listu 1719 trestního spisu), poradou s klientem ze dne 18.2.2013 (č. listu 90 tohoto spisu), zápisem z porady s klientem ze dne 7.10.2014 (č. listu 96 tohoto spisu), fakturou ze dne 13.1.2015 (č. listu 99 tohoto spisu), příjmovým pokladním dokladem ze dne 13.2.2015 (č. listu 106 tohoto spisu), usnesením o zahájení trestního stíhání ze dne 4.2.2013, rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8.10.2014, sp. zn. [REDAKCE]. Z těchto listinných důkazů vzal soud za prokázané, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu podle § 240 odst. 1, 3 trestního zákona, přičemž následně rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8.10.2014, byl obžaloby zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř. (mezi účastníky řízení nesporné). Žalobce si pro své trestní stíhání zvolil právní pomoc – právního zástupce [REDAKCE]. Celkem za poskytnuté právní služby zaplatil žalobce částku ve výši 125.840,- Kč. Ve smyslu procesní obrany žalovaného a s tím souvisejícího částečného uznání nároku žalobce v podobě vynaložených nákladů na obhajobu ve výši 113.619,- Kč, jež byla uhrazena dne 19.2.2015, se zabýval se soud toliko úkony právní služby, jež byly mezi účastníky řízení sporné. K výslechu svědka, který se konal dne 23.5.2013, se dostavil právní zástupce žalobce, přičemž výslech svědka se nekonal. Žalobce byl vyzněn o možnosti prostudovat spis dne 18.6.2013, o čemž svědčí doručenka na jeho osobu. Následně byl opětovně vyzněn o možnosti prostudovat trestní spis dne 10.7.2013, kdy prostudování spisu se uskutečnilo téhož data. K žádosti žalobce došlo k opětovnému prostudování spisu dne 18.7.2013. Porada právního zástupce s žalobcem se konala dne 18.2.2013 od 10.00 hod do 11.50 hod., dne 7.10.2014 od 16.00 hod. do 17.50 hod. a 8.10.2014 od 8.00 hod do 9.15 hod.

K nároku na nemajetkovou újmu soud provedl dokazování svědeckou výpovědí P. J. L. K. R. K. a účastnickou výpovědí žalobce. Z těchto výpovědí vzal soud za prokázané, že žalobce býval dříve velmi společenský, často se účastnil různých oslav a zábav. Společně se svědkem P. J. se navštěvovali i v rámci rodin, neboť měli obdobně staré děti. Posléze, když došlo k zahájení trestního stíhání, žalobce se společností vyhýbal, nechtěl se společných akcí účastnit a přestal komunikovat. Tato situace trvá dodnes. Popsané skutečnosti shodně potvrdili oba svědci P. J. a L. K., kteří vypovídali shodně i o tom, že se změnil vztah v rodině žalobce, konkrétně s manželkou. Svědkyně R. K. rovněž osvědčila, že žalobce od doby vedeného trestního stíhání, ač dříve býval velmi společenský, přestal společnost vyhledávat, uzavřel se do sebe, přestal komunikovat. Změnil se zejména tak, že začal být podrážděný, nervózní, vzteklý, což se projevilo na jejich vzájemném vztahu - docházelo k častým verbálním hádkám a došlo i k jejímu fyzickému napadení. Toto chování ze strany žalobce, myšleno tím zejména nervózní výpady a nekomunikativnost, přetrvává dodnes, k žádnému posunu k lepšímu nedošlo, pokud ano, pouze minimální míře. V důsledku tohoto začaly i problémy v manželství, které přetrvávají. Tento stav, který žalobce prožívá, se promítl i do jeho vztahů se synem, neboť dříve (před započítím trestního stíhání), pokud šlo o péči o syna, žalobce byl aktivní, účastnil se s ním různých zábav a činností, jezdil s ním plavat, na výlety, do dětského koutku apod. Nyní tyto aktivity žalobce vykonává pouze sporadicky, spíše jsou na svědkyni. Celou situaci uzavřela tak, že žalobce je uzavřen do sebe, stal se z něj morous, separoval se nejen od okolí, ale i od rodiny. Potvrdila, že žalobce i ona vyhledali odbornou pomoc v podobě psychiatra, oba se léčí antidepresivy. Odbornou pomoc v podobě návštěvy dětského psychologa museli v důsledku vzniklé situace vyhledat i pro syna. , následně nastalo zlepšení. K nastalé situaci se shodně vyjádřil i žalobce, který potvrdil, že na tom psychicky v důsledku trestního stíhání nebyl nejlépe, měl návaly lítosti, plakal i kvůli maličkostem, objevily se u něj stavy impulzivita a nervozity. Musel vyhledat psychiatra, kterého navštěvuje dodnes a léčí se antidepresivy. Potvrdil, že trestní stíhání bylo částečným důvodem rozvratu jeho vztahu, i když ne důvodem hlavním. Jako další důvod uvedl rozlišnost názorů manželů na různé věci např. na výchovu dítěte. Příčinnou rozvratu se stal i podstatný věkový rozdíl mezi manželky (). Rozvrat manželství dával do spojitosti i s tím, že svědkyně začala podnikat v oboru a také do spojitosti s rozdílností jejich povah. Sdělil, že dříve býval společenský člověk, často chodil do společnosti, na různé akce, což v podstatě v důsledku trestního stíhání odpadlo, do společnosti docházet nechce, nemá o toto žádný zájem. Nejhorší období pro něj byla doba, než byl vyhlášen zprošťující rozsudek. Posléze se mu po psychické stránce velmi ulevilo. Z těchto svědeckých výpovědí a rovněž z účastnické výpovědi pak nevyplývá a soud tuto skutečnost tedy nemá za prokázanou, že by v důsledku trestního stíhání byl narušen profesní život žalobce, přátelské vztahy či jeho pověst ve společnosti a u přátel. Jeho trestní kauza pak nebyla žádným způsobem medializována.

Na základě provedeného dokazování má soud za osvědčený následující skutkový stav. Proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin dle § 240 odst. 1, 3 trestního zákona. Následně byl žalobce obžaloby pro daný trestný čin zproštěn, neboť nebylo prokázané, že trestný čin žalobce spáchal. Žalobce si v souvislosti s trestným stíháním zvolil právního zástupce – , který vyjma nesporných úkonů právní služby, podal proti usnesení o zahájení trestního stíhání stížnost ze dne

18.2.2013, dále se účastnil výslechu svědka dne 23.5.2013, který se nedostavil a uskutečnil 3 porady konané s žalobcem, a to dne 18.2.2013, 7.10.2014 a 8.10.2014. Ve věci se pak konalo prostudování spisu (po skončení vyšetřování) – 2x, a to dne 10.7.2013 a 18.7.2013, neboť žalobce sdělil, že vyrozumění o možnosti prostudovat spis mu nebylo doručeno, což se ukázalo jako mylná informace. Žalobce byl stíhán pro zvláště závažný zločin, trestní stíhání trvalo 20 měsíců, žalobce nebyl omezen na osobní svobodě a věc nebyla medializována. Žalobce trestní stíhání špatně nesl, měl obavy o svou budoucnost, zejména vzhledem ke svému věku, neboť v té době mu bylo [redacted] let. V souvislosti s trestním stíháním byly narušeny zejména jeho rodinné vztahy, kdy došlo k vzájemnému odcizení obou manželů, avšak pouze z části v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Také v osobnosti žalobce zanechalo trestní stíhání podstatnějších změn, kdy z žalobce jakožto společenského člověka se stal člověk uzavřený, bez zájmu vyhledávat společnost. Žalobce také v souvislosti s trestním stíháním musel vyhledat odbornou pomoc v podobě psychiatrického lékaře, kam dochází dodnes. Užívá léky - antidepressiva. Trestní stíhání nezasáhlo do žádných jiných složek osobnostní povahy, tj. nezasáhlo do přátelských vztahů, profesního života, vztahů s okolím, nebyla narušena jeho vážnost ve společnosti atd. Žalobce se se svým nárokem na náhradu škody a nemajetkové újmy předběžně obrátil na žalovaného, který mu poskytl z tohoto titulu na nákladech obhajoby částku ve výši 113.619,- Kč a na nemajetkové újmě částku ve výši 25.000,- Kč, včetně omluvy. Finanční plnění bylo žalobci poskytnuto dne 19.2.2015.

Žalobce podáním dne 13.11.2015 vzal svou žalobu částečně zpět co do částky ve výši 113.619,- Kč a co do částky ve výši 25.000,- Kč. Soud proto postupoval v souladu s ust. § 96 odst. 2 o.s.ř. a řízení ohledně částky ve výši 138.619,- Kč, zastavil.

Podle ust. § 1 zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 31 odst. 1, 2 zákona, náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Náhradu nákladů řízení může poškozený uplatnit jen tehdy, jestliže neměl možnost učinit tak v průběhu řízení na základě procesních předpisů, anebo jestliže mu náhrada nákladů takto již nebyla přiznána. Podle odst. 3 zákona jsou náklady zastoupení součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o.z.“). Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou

nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že soudní judikaturou navazující na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2.1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1991, byl s pomocí extenzivního výkladu zákona konstituován v souvislosti se zahájením (vedením) trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, nejen nárok na náhradu škody (majetkové újmy), ale i odškodnění újem nemajetkové povahy vztahovaných jak k tzv. nezákonnému (v odškodňovacím smyslu) trestnímu stíhání, tak i omezení osobní svobody (trestně stíhané osoby, typicky vazbou) v jeho rámci. Stejně tak není mezi účastníky sporu o tom, že rozsudek zprošťující obžaloby podle ust. § 226 písm. c) trestního řádu je právě jedním z těch rozhodnutí, jež ruší účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jimiž bylo trestní stíhání zahájeno ve smyslu odškodňovacího zákona a (pouze) pro jeho účely „nezákonným“, čímž zakládá nejen nárok na náhradu škody, ale jak zmíněno i odškodnění nemajetkové újmy ve smyslu ust. § 1, 2 a násl. zákona č. 82/1998 Sb. Uvedené právo nemá pouze ten (s jistým zjednodušením vymezeno), kdo si zahájení trestního stíhání (či vazbu) zavinil sám, ten kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestní čin trestně odpovědný, nebo že mu byla udělena milost, nebo že trestný čin byl amnestován. Existenci jakýchkoliv shora uvedených skutečností vylučujících odpovědnostní titul (tj. zejména zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání proti jeho osobě) žalovaný ani netvrdil a ani v daném případě nebyl shledán. Odpovědnostní titul představované nezákonným či „nedůvodným“ trestním stíháním ve smyslu ust. § 8 odst. 1, ust. § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., je tedy ve věci nepochybně dán. U existence odpovědnostního předpokladu představovaného vznikem (nemajetkové, morální) újmy v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání, je situace složitější, neboť „zatím, co v případě nepřiměřené délky řízení (a toto platí i v případě odškodnění vazebního stíhání) se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založena jinou skutečností, prokázána, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postižena, a šlo by tedy o notorietu, kterou dokazovat netřeba“ (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.3.2012, sp. zn. 30 Cdo 255/2010, či ze dne 3.7.2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). V poměrech k dané věci vychází soud z toho, že vznik imateriální újmy (jakkoliv je trestní stíhání spojeno vždy s jistým individuálním „diskomfortem“ trestně stíhaných osob, viz. k tomu např. rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. IV ÚS 428/2005) není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak jako intenzitu (případné újmy) odůvodňující peněžní odškodnění. Vzhledem k tomu, že nebyla sporná existence nezákonného rozhodnutí, tedy odpovědnostního titulu, zůstalo tak otázkou posouzení rozsahu vzniku nemajetkové újmy a s tím spojená přiměřenost poskytnutého zadostiučinění k její nápravě, která byla ze strany žalovaného žalobci poskytnuta. Při stanovení formy či výše zadostiučinění soud vychází především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobní sféře poškozeného, přičemž přihlédne i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Kritéria uvedená v § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., se nepoužijí, neboť se týkají výlučně stanovení odškodnění

v případě nesprávného úředního postupu spočívajícího v porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.6.2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 nebo ze dne 21.8.2012, sp. zn. 30 Cdo 2256/2011).

Žalobce byl stíhán pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu kráčení daně, poplatků a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 trestního zákoníku, za který bylo možné v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit žalobci trest odnětí svobody v trvání až 10 let. Rovněž povaha trestné činnosti (majetkový trestný čin), pro kterou byl žalobce stíhán, zpravidla způsobí větší společenské odsouzení stíhaného (i když ne v tak velké intenzitě jako v případě trestných činů např. proti životu a zdraví), zvláště pokud měla být trestnou činností způsobena škoda velkého rozsahu. Tyto okolnosti obecně svědčí pro přiznání zadostiučinění v penězích (k čemuž ostatně došel i žalovaný). Žalobci hrozil vysoký trest, což výrazně zvýšilo intenzitu, s jakou žalobce trestní řízení negativně vnímal. Dále v řízení bylo prokázáno, že žalobce v době trestního stíhání byl ve věku [redacted] let, tzn. již v pozdějším věku života člověka a všichni svědci vypověděli, že žalobce trestní stíhání špatně snášel, dříve byl velice společenský, chodil se bavit do společnosti, rád navštěvoval své přátele, což v důsledku trestního stíhání ustalo. V průběhu trestního stíhání a následně i poté se žalobce zcela uzavřel do sebe, v rodinném prostředí byl nepříjemný, dostával často záchvaty vzteku, byl nekomunikativní a konfliktní. Toto se projevilo i ve vztahu k okolí, neboť přestal docházet do společnosti a přestal se scházet se svými kamarády. Pokud jde o rodinný život, tam soud shledal částečný zásah v důsledku trestního stíhání, kdy ze strany žalobce, jak popsala svědkyně K [redacted] docházelo k výbuchům vzteku, nervozitě, podráždění, k častým hádkám. Žalobce, ač před tím často se svým nezletilým synem trávil hodně času, neboť s ním dělal různé aktivity jako např. výlety, návštěvu bazény, návštěvu dětských koutků, účastnil se zábav se svými kamarády, jež mají obdobně staré děti, posléze se synem začal trávit čas sporadicky a tato situace trvá v podstatě dodnes. Na druhou stranu je však nutné říct, že z výslechu samotného žalobce, vyšlo i najevo, že částečně vliv na rodinný život, resp. rozvrat vztahu s jeho manželkou, měly i další faktory, jako např. rozličné názory na výchovu dítěte, rozdílnost povah a názorů a i podstatný věkový rozdíl mezi manželami. Soud proto vyhodnotil, že na rozpadu rodinných vazeb se trestní stíhání podílelo pouze určitou měrou, kdy je zřejmé, že rozdílnost mezi manželami, která zde existovala již předtím, se v důsledku vedeného trestního stíhání ještě prohloubila. Rodinné vazby tak byly narušeny zejména ve vztahu žalobce k jeho nezletilému synovi. Další skutečnost, která vyšla najevo, zejména z výslechu svědkyně K [redacted] a účastnického výslechu žalobce, byla, že žalobce v důsledku trestního stíhání měl obavy o svou budoucnost, často plakal, měl deprese. Z tohoto důvodu musel vyhledat psychiatra, kterého navštěvuje dodnes a užívá antidepresiva. Obdobná situace byla i u jeho manželky. Pro úplnost je nutné podotknout, že v důsledku negativní a vyhrocené situace v rodině žalobce, bylo nutné i pro nezletilého syna vyhledat dětského psychologa. U něj však již záhy došlo k zlepšení stavu a vymizení problémů. Zásahy do dalších osobnostních sfér života žalobce nebyly prokázány, resp. k těmto nedošlo. Trestní věc pak nebyla žádným způsobem medializována, žalobce nebyl vazebně stíhán a trestní řízení trvalo přiměřenou dobu tj. rok a 8 měsíců. Celkově tedy shrnuto, v řízení bylo prokázáno, že trestní stíhání postihlo žalobce zejména v společenské oblasti jeho života, dále částečně v rodinné oblasti, kdy v důsledku vedeného trestního stíhání došlo k částečnému narušení rodinných vztahů. Dalším zásahem pak byla oblast žalobcova zdraví, neboť tento v příčině s vedeným trestním stíháním začal trpět depresemi, se

kterými se počal léčit antidepresivy a léčba trvá dodnes a k zásahu do jeho osobnosti, neboť trestní stíhání zapříčinilo změnu chování a charakteru žalobce. Tyto veškeré skutečnosti, jak je soud popsal, zjistil z provedených svědeckých výpovědí a účastnického výslechu žalobce, kdy tyto byly ve vzájemném souladu, svědci i žalobce vypovídali shodně a v jejich výpovědích nebylo větších a podstatnějších rozporů.

Ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu ČR, konkrétně rozhodnutí ze dne 16.9.2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, jež navazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2013, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 je zřejmé, že „výše soudem přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Za tím účelem si pak soud opatří (a to případně i s využitím postupu podle § 118a o. s. ř.) odpovídající zjištění. Žalobce by primárně měl zvolit přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka“. Soud vyzval žalobce, aby nabídl skutkově obdobné případy, v nichž byla poškozeným přiznána finanční částka, kterou požaduje. Žalobce argumentoval zejména přiznaným zadostiučiněním ze strany žalovaného v rámci předběžného projednání věci (u mediálních kauz) a dalšími kauzami, jež prošly médií (viz čl. listu 224 až 225 spisu). Z těchto se však nepodává (nejde o soudní rozhodnutí), o jaké konkrétní trestní případy se jednalo – povaha trestní věci, délka trestního řízení, zda byl poškozený vazebně stíhán, za jakých okolností došlo ke zproštění obžaloby a skutková zjištění stran zásahu do osobnostních sfér toho kterého poškozeného. Jelikož tedy nejde o konkrétní rozhodnutí, kde by byly okolnosti daných případů a zásah do osobnostních sfér popsány a zjištěny, nelze v tomto směru z těchto uvedených případů vycházet. Navíc je zřejmé, že se jednalo o věci mediální, což samo o sobě již způsobuje intenzivnější zásah do osobnostních sfér poškozeného. Soud proto vyšel z věci, jež byla řešena u zdejšího soudu pod sp. zn. 10 C 116/2013, kde žalobce rovněž žádal odškodnění za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání, kdy byl stíhán pro trestný čin úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 250 odst. 2, odst. 5 trestního zákona a hrozil mu tak trest odnětí svobody až 12 let. Žalobce byl vazebně stíhán (91 dnů) a řízení trvalo celkem 9 let a 4 měsíce. V důsledku trestního stíhání došlo k zásahu do rodinného života poškozeného. Do dalších oblastí osobnostních sfér zasaženo nebylo. Trestní věc poškozeného byla velkou měrou medializována. Žalobci na základě rozsudku zdejšího soudu ze dne 25.9.2014, č.j. 10 C 116/2013-128, se dostalo odškodnění za nezákonně vedené trestní stíhání ve výši 52.000,- Kč (50.000,- Kč hradil žalovaný mimosoudně a 52.000,- Kč bylo přiznáno soudem prvního stupně). Při komparaci těchto dvou případů soud dospěl k závěru, že trestní věc, jež byla posuzována ve věci 10 C 116/2013 byla shodná v tom, že oba poškození byli stíháni za obdobné (majetkové) trestné činy, s obdobně vysokou hranicí trestní sazby (kdy poškozenému ve věci 10 C 116/2013 hrozila vyšší trestní sazba) a dále vzhledem k prokázanému zásahu do osobnostních sfér (v obou případech do rodinného života). Případ poškozeného ve věci 10 C 116/2013 pak byl intenzivnější v tom, že poškozený byl vazebně stíhán, jeho trestní řízení trvalo nepoměrně delší dobu než trestní řízení žalobce a došlo k rozsáhlé medializaci. Na druhou stranu v případě žalobce soud přihlédl k tomu, že došlo k dalšímu zásahu v osobnostní sféře, a to do oblasti zdraví a dále k tomu, že žalobce v době trestního stíhání byl ve věku [redacted] let a k okolnostem, za kterých se trestní stíhání vedlo, resp. bylo zahájeno. Tedy, že bylo

založeno pouze na tvrzení, že žalobce jakožto [REDACTED] když od počátku bylo tvrzeno, žalobce k takovému to úkonu ze své funkce podle právních předpisů účinné v té době nebyl povinen, ale ani oprávněn. Tato skutečnost pak byla důvodem pro to, proč byl žalobce zproštěn obžaloby. Soud je proto závěru, že trestní stíhání žalobce ani nemuselo být zahájeno, kdyby si orgány činné v trestním řízení řádně vyložily a osvětlily, co žalobce ze své tehdejší funkce [REDACTED] byl či nebyl oprávněn dělat. Při porovnání těchto dvou případů proto soud dospěl k částce, jakožto přiměřenému zadostiučinění v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání ve výši 34.000,- Kč, (tedy ve výši 1/3 částky, jež byla poškozenému přiznána v řízení vedeném pod sp. zn. 10 C 116/2013), když zásah do osobnostních sfér poškozeného ve věci 10 C 116/2013, byl nepochybně intenzivnější a zásadnější zejména pokud šlo o délku trvajícího trestního řízení a s tím spojenou nejistotu a obavy, jakým způsobem trestní stíhání dopadne, vyšší trestní sazbou, jež mu hrozila, dále tím, že poškozený byl vazebně stíhán a jeho věc byla řešena i na mediální úrovni. Jelikož žalovaný mimosoudně plnil částku ve výši 25.000,- Kč, náleží žalobci z tohoto titulu ještě částka ve výši 9.000,- Kč. Soud také připomíná, že odškodnění tj. přiměřené zadostiučinění by vždy mělo být v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). V tomto směru byl proto žalobcův nárok na přiměřené zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč značně nadnesený a neodpovídající realitě české ekonomiky.

Jelikož je ve věci dán odpovědnostní titul ve smyslu ust. § 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., má žalobce nárok na náhradu škody způsobené tímto nezákonným rozhodnutím, představující účelně vynaložené náklady na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí ve smyslu ust. § 31 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. Podle ust. § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. náklady právního zastoupení jako součást nákladů řízení zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování, jejichž výše se určí podle ustanovení advokátního tarifu upravující mimosmluvní odměnu. Ostatně o tento skutkový stav a právní posouzení věci nebyla mezi účastníky řízení rozepře. Sporné zůstaly shora nastíněné úkony právní služby. Pokud jde o úkon právní služby v podobě sepisu stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, ztotožnil se soud s právní argumentací žalovaného, tedy, že za tento úkon právní služby náleží žalobci mimosmluvní odměna ve výši 1/2 mimosmluvní sazby za jeden úkon právní služby. Vzhledem k tomu, že v ustanovení § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), ve kterém jsou taxativně vypočteny opravné prostředky, u nichž obhájci náleží mimosmluvní odměna za 1 úkon právní služby, není uvedena stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání, pak za tento úkon právní služby náleží odměna jen ve výši jedné poloviny, neboť se zřetelem na ust. § 11 odst. 3 advokátního tarifu jde o úkon svou povahou a účelem nejbližší úkonům právní služby uvedené v ustanovení § 11 odst. 2 písm. d) advokátního tarifu (viz. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 to 161/2006, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek). Žalovaným poskytnutá částka ve výši půl úkonu právní služby, tedy byla hrazena správně. Také v případě dalšího úkonu právní služby: účast právního zástupce žalobce na výslechu svědka dne 23.5.2013, není nárok žalobce důvodný. V řízení bylo prokázáno, že právní zástupce žalobce se tohoto úkonu zúčastnil, resp. se k němu dostavil, avšak výslech svědka se nekonal. V takovém případě pak mimosmluvní

odměna náleží ve výši půl úkonu právní služby podle ust. § 14 odst. 2 advokátního tarifu, což žalovaný žalobci uhradil. Z provedeného dokazování pak vyšlo najevo, že prostudování spisu se konalo 2x, a to konkrétně dne 10.7. 2013 a dne 18.7.2013 a to výhradě z důvodu žádosti žalobce, neboť tento tvrdil, že mu vyrozumění o možnosti prostudovat si spis před podáním obžaloby nebylo doručeno, což se ukázalo jako mylné, jak vyplynulo z doručení na žalobce, založené v trestním spise a vyrozumění o možnosti prostudovat spis ze dne 18.6.2013. V takovémto případě, kdy tento opětovný úkon právní služby byl vyvolán v důsledku omylu na straně žalobce, nemůže být hrazen jako náklad na obhajobu. V souladu s tímto proto žalovaný správně hradil pouze jedno prostudování spisu před podáním obžaloby. Náklad v podobě dalšího prostudování spisu, kde byl účasten právní zástupce žalobce, proto musí jít k tíži žalobce, neboť byl vyvolán jeho nepozorností, nikoli chybou ze strany orgánů státu. I v tomto směru žalovaný plnil žalobci správně. Také byla odpovídající základní úvaha žalovaného stran úkonů právní služby – porada s klientem ze dne 7.10.2014 a ze dne 8.10.2014. Aby bylo možné poradu klienta s jeho právním zástupcem brát jako úkon právní služby, který byl učiněn účelně, je nutné, aby po takovéto poradě následoval úkon právní služby (viz. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3208/2008, sp.zn. II. ÚS 3211/2008, sp. zn. II. ÚS 782/2007, sp. zn. I. ÚS 826/2009). Z obsahu spisu vyplynulo, že se tyto porady konaly za sebou, přičemž úkon právní služby v podobě účasti právního zástupce na hlavním líčení následoval dne 8.10.2014. Soud proto v tomto kontextu hodnotil na rozdíl od žalovaného jako účelně vynaložený úkon právní služby v podobě porady s klientem dne 7.10.2014, tedy přede dnem konání hlavního líčení (žalovaný shledal účelnou poradou s klientem dne 8.10.2014). Pokud by se žalobce se svým právním zástupcem namísto 8.10.2014 radil dne 7.10.2014 stejný čas, jako vynaložil na poradou dne 8.10.2014, bylo by to bráno pořád jako jeden úkon právní služby ve smyslu ust. § 11 odst.1 písm. c) vyhl. č. 177/1996 Sb., neboť ve smyslu tohoto ustanovení u další porady s klientem jde o úkon právní služby, pokud přesahuje tato poradá 1 hodinu, i když trvá jakkoli dlouho (jde pořád o 1 úkon právní služby). Takto tedy žalobce rozdělením porad se svým právním zástupcem do dvou dnů v podstatě „získal“ dva úkony právní služby, namísto jednoho. Soud je proto závěru, že v tomto směru nebyla poradá s žalobcem uskutečněná bezprostředně před konáním hlavního líčení dne 8.10.2014 obecně důvodná, když tato se konala již 7.10.2014 a byla podle názoru soudu dostatečná, když trvala necelé dvě hodiny. Případně se žalobce se svým právním zástupcem mohla radit dne 7.10.2014 déle, aby nahradil poradou, která se uskutečnila před zahájením hlavním líčením dne 8.10.2014. Poradu dne 8.10.2014 proto soud neshledal důvodnou, tedy účelně uskutečněnou. V souhrnu, se však na věci pokud jde o plnění žalovaného za tento úkon právní služby ničeho nemění (když žalovaný hradil úkon právní služby – poradou dne 8.10.2014). Závěrem soud uvádí, že pokud jde o náhradu škody v podobě nákladů na obhajobu, tuto žalovaný hradil řádně v souladu s advokátním tarifem, již v rámci předběžného projednání žalobcova požadavku a soud proto v této části žalobu shledal jako neopodstatněnou.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 3 o. s. ř., podle něhož, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch poměrně v nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Vzhledem k tomu, že i částečné vyhovění žalobě v podobě částečně přiznané částky jakožto přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nezákonně vedeného trestního řízení, je ve

svém důsledku s odkazem na odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30Cdo 3378/2003, plným úspěchem žalobce ve věci, má tento ve vztahu k žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení se skládají z mimosmluvní odměny advokáta ve výši 12.400,- Kč podle ust. § 11 odst. 1, ust. § 7 a ust. § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 3.100,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast na jednání), z náhrady hotových výdajů ve výši 1.200,- Kč podle ust. § 13 odst. 1, 3 ve spojení s ust. § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 300,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast na jednání).

Lhůtu k plnění pak soud stanovil podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím k tomu, že finanční prostředky žalovaného jsou vázány na státní rozpočet, kdy je nutná delší doba pro jejich uvolnění. Tuto skutečnost soud reflektoval v poskytnutí delší lhůty k plnění.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně povinnost stanovenou tímto rozsudkem, může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí nebo nařízení exekuce.

V Praze dne 1. června 2016

Mgr. Tereza Jachura Maříková v. r.
soudkyně

za správnost vyhotovení:
Eva Hrdličková